

ПАМ'ЯТКА

щодо дій громадян при виникненні підозри застосування вибухових пристроїв

Злочини, які скоюються із застосуванням вибухових пристроїв, несуть у собі значну громадську небезпеку.

На жаль, більшість громадян поверхово сприймають проблему особистої безпеки, згадуючи про неї лише у випадках скоєння злочину відносно них, родичів чи знайомих.

Разом з тим, за висновками фахівців у більшості випадків трагедію можна було попередити за умови дотримання громадянами у повсякденному житті простих правил обережності.

Захист житла, офісу, майна

При наближенні до місць звичайного проведення часу (квартира, дача, офіс, кафе та ін.) необхідно звертати увагу на будь-які зміни обстановки, та на наявність:

- свіжих слідів риття ґрунту, штукатурення стін, пошкодження газонів;
- розкиданих предметів побутового вжитку (пакетів, коробок, сумок, валіз тощо);
- металевих, скляних банок з - під напоїв, продуктів, фарби;
- предметів з характерним звуком роботи годинникового механізму, індикаторними лампами, вимикачем, дротами;
- під час руху не допускати з боку сторонніх осіб непередбаченого вручення будь - яких предметів (квітів, кореспонденції тощо).

При вході до приміщення

- провести огляд майданчиків і східців з метою можливої наявності вибухових пристроїв;
- звернути увагу на зміну зовнішнього вигляду вхідних дверей, дверної коробки та замків;
- перевірити візуально стан предметів та їх присутність на звичайних місцях;
- двері відкривати повільно, перевіряючи можливість додаткового навантаження, при підозрі на його наявність відійти від них на безпечну відстань;
- при встановленні охоронної сигналізації в квартирі постійно перевіряти надійність її роботи і наявної там апаратури аудіо (відео) запису для фіксації можливих спроб закладення вибухових пристроїв.

Виходячи з приміщення, необхідно:

- упевнитись у тому, що на сходиноквих майданчиках відсутні сторонні предмети, спроможні створювати загрозу життю та здоров'ю;
- при спрацюванні дверного дзвоника і відсутності особи, що дзвонила, зателефонувати сусідам або знайомим з проханням перевірки ними зовнішнім оглядом вхідних дверей, сходиноквих майданчиків на наявність там сторонніх предметів;
- відчиняючи двері на себе, знаходитись за ними і страхувати відхилення ланцюжком. При відчутті збільшення зусилля та наявності будь - яких звуків, терміново закрити двері та відійти від них.

При огляді автомобіля звернути увагу на наявність:

- ознак силового входу електродроту в салон, навколо дверей, вікон, багажника, люків, капоту, кришки бензобаку автомобіля;
- відбитків пальців чи інших слідів на багажнику, капоті чи ковпаках коліс;
- клейкої стрічки, шматків дроту, шпагату і т.п. на поверхні автомобіля;
- відбитків слідів взуття, заглиблень в ґрунті, залишених підйомним механізмом;
- грудок землі на поверхні, можливо викинутих з - під автомобіля;
- дротів і пристроїв прикріплених до кузова, двигуна, вентилятора, важільного механізму;
- сторонніх предметів у вихлопній трубі, горловині бензобаку, під бампером, крилами, карданом, двигуном, бензобаком, колесами, в салоні автомобіля на сидіннях, за заднім сидінням, під килимками;
- підозрілих шматків дроту чи зажимів, розміщених навколо акумулятора, електричних вимикачів на обладнанні, кондиціонері, очищувачі вітрового скла, та інших агрегатах;
- пакетів та конвертів, що можуть містити підривні чи запальні речовини;
- під час посадки (висадки) в автомобілі звернути особливу увагу на зміну обстановки біля транспортного засобу і, в першу чергу, на каналізаційні люки, відливні труби, урни, а також на предмети, що викликають підозру на наявність вибухових речовин (пакунки, сумки, залишені в автомобілі тощо);
- При підозрі щодо проникнення в салон автомобіля та виявлення там невідомих предметів та пристроїв, не сідати в автомобіль та самостійно не намагатись запускати двигун. Підозрілі предмети з місця не рухати, відійти на безпечну відстань та сповістити про це міліцію.

Під час слідування транспортними засобами

Для забезпечення особистої безпеки необхідно уважно оглянути салон, купе, каюту, інші місця тимчасового перебування з метою виявлення можливих вибухових пристроїв, а також предметів, що викликають підозру на наявність вибухових речовин (залишені пакунки, сумки, валізи тощо).

При отриманні поштових надходжень чи особистого отримання пакетів, бандеролей

Необхідно звернути увагу на:

- помітки «Відкрити тільки особисто», «Особисто в руки» тощо;
- надмірну поштову оплату;
- ретельну упаковку кореспонденції;
- пакунок, що перев'язаний значною кількістю клейкої стрічки, шпагату тощо;
- нерівномірно або несиметрично розміщені там вкладення;
- еластичність упаковки, схожу на гуму, або навпаки незвичну громіздкість та міцність;
- надмірну вагу листа та іншої кореспонденції;
- незвичний запах або такий, що нагадує гуталін;

➤ наполегливі спроби посильного вручити передачу, кореспонденцію, посилку, букет квітів та інше особисто в руки.

При виявленні вибухового пристрою необхідно

➤ не порушуючи обстановки біля місця знаходження підозрілого предмету, здійснити невідкладні заходи щодо організації особистої безпеки та оточуючих;

➤ терміново повідомити по телефону «102» про виявлений вибуховий пристрій чи підозрілий предмет (назвати своє прізвище, домашню адресу, телефон, точне місце знаходження вибухового пристрою) та місце, де Ви чекатимете на прибуття працівників міліції;

➤ виключити можливість користування мобільним телефоном поблизу місця знаходження вибухового пристрою, тому що не виключена можливість керуванням його спрацюванням на відстані.

➤ Необхідно нагадати, що своєчасне повідомлення органів внутрішніх справ про всі факти правопорушення або злочинного задуму, а також підозрілі дії невідомих осіб відносно Вас, підвищує ефективність роботи органів правопорядку і особисту безпеку.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Мета рекомендацій - допомогти громадянам правильно орієнтуватися і діяти в екстремальних ситуаціях та забезпечити умови для розслідування злочинів.

Як поводитись при виявленні підозрілого предмету, який може виявитись вибуховим пристроєм?

➤ Якщо виявлений предмет, на вашу думку, не повинен знаходитися в цьому місці, не залишайте це без уваги.

➤ Якщо ви виявили річ, в якій немає господаря, в громадському транспорті, опитайте людей, що перебувають поруч. Намагайтеся встановити, чия вона і хто її міг залишити. Якщо господар не встановлений, негайно повідомте про знахідку водієві.

➤ Якщо ви виявили невідомий предмет у під'їзді свого будинку, опитайте сусідів, можливо, він належить їм. Якщо власник не встановлений - негайно повідомте про знахідку у найближче відділення міліції.

➤ Якщо ви виявили невідомий предмет в установі, негайно повідомте про знахідку адміністрацію або охорону.

В усіх перерахованих випадках:

➤ не чіпайте, не пересувайте, не розкривайте виявлений предмет;

➤ зафіксуйте час виявлення предмету;

➤ намагайтеся зробити усе можливе, щоб люди відійшли якнайдалі від знахідки;

➤ обов'язково дочекайтеся прибуття оперативно - слідчої групи (пам'ятайте, що ви є свідком).

Пам'ятайте:

Зовнішній вигляд предмету може приховувати його справжнє призначення. Для камуфляжу вибухових пристроїв використовуються звичайнісінькі побутові предмети: пакети, коробки, іграшки.

Не робіть самостійно жодних дій зі знахідками або підозрілими предметами, які можуть виявитися вибуховими пристроями - це може призвести до вибуху, численних жертв і руйнувань.

Роз'ясніть дітям, що предмет, знайдений на вулиці або в під'їзді, може бути небезпечним.

Як діяти при отриманні повідомлення про евакуацію

Отримавши повідомлення від представників влади або правоохоронних органів про початок евакуації, зберігайте спокій і чітко виконуйте їхні команди.

Якщо ви перебуваєте у квартирі, виконайте такі дії:

-візьміть особисті документи, гроші, цінності.

-відключіть електрику, воду і газ.

Надайте допомогу в евакуації літніх і важко хворих людей.

Обов'язково закрийте вхідні двері на замок - це захистить квартиру від можливого проникнення мародерів.

Не допускайте паніки, істерики і поспіху. Приміщення залишайте організовано.

Повертайтеся у приміщення тільки після дозволу відповідальних осіб.

Пам'ятайте, що від узгодженості і чіткості ваших дій залежатиме життя багатьох людей.

Як поводитись, якщо Вас захопили заручником

Будь-яка людина за збігом обставин може виявитися заручником у злочинців. При цьому злочинці можуть домагатися досягнення політичних цілей, отримання викупу тощо. У усіх випадках ваше життя стає предметом торгу для терористів. Захоплення може статися у транспорті, в установі, на вулиці, в квартирі.

Якщо ви опинилися в заручниках, рекомендуємо дотримуватися таких правил поведінки:

-несподіваний рух або шум можуть спричинити жорстоку відсіч терористів. Не допускайте дій, які можуть спровокувати терористів до застосування зброї і привести до людських жертв;

-будьте готові до застосування терористами пов'язок на очі, кляпів, наручників або мотузок;

-не дивіться злочинцям в очі (для нервової людини це сигнал до агресії), не поводьтеся зухвало - це може спричинити ще більшу жорстокість;

-не намагайтеся чинити опір, не проявляйте непотрібного героїзму, намагаючись роззброїти бандита або прорватися до виходу або вікна;

-якщо вас примушують вийти з приміщення, кажучи, що ви узяті в заручники, не чиніть опір;

-якщо з вами є діти, знайдіть для них безпечне місце, спробуйте закрити їх від випадкових куль, якщо це можливо, тримайтеся поруч з ними;

-виконуйте вимоги злочинців, не намагайтеся суперечити їм, не ризикуйте власним життям і життям оточуючих, намагайтеся не допускати істерики і паніки;

у разі якщо потрібна медична допомога, говоріть спокійно і коротко, не нервуючи бандитів, нічого не робіть, поки не отримаєте дозволу.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: ВАША МЕТА - ЗАЛИШИТИСЯ ЖИВИМ

Будьте уважні, спробуйте запам'ятати прикмети злочинців, одяг, імена, прізвиська, можливі шрами і татуювання, особливості мови і поведінки, тематику розмов і таке інше.

Зберігайте спокій і витримку.

Будьте насторожі. Зосередьте Вашу увагу на звуках, рухах і тому подібне.

Будьте готові пояснити наявність у Вас яких-небудь документів, номерів телефонів тощо.

Не давайте ослабнути своїй свідомості. Розробіть програму можливих вправ (як розумових, так і фізичних). Постійно тренуйте пам'ять: згадуйте історичні дати, прізвища знайомих людей, номери телефонів тощо. Наскільки дозволяють сили і простір приміщення виконуйте фізичні вправи.

Якщо Вам дали можливість поговорити з родичами по телефону, тримайте себе в руках, не плачте, не кричіть, говоріть коротко і по суті. Спробуйте встановити контакт з терористами. Поясніть їм, що Ви теж людина.

Обов'язково ведіть відлік часу, відмічаючи за допомогою сірників, камінчиків або рисок на стіні дні, що минули.

Якщо ви виявилися замкнутими в приміщенні, то спробуйте привернути чиюсь увагу. Для цього розбийте шибку і покличете на допомогу, за наявності сірників підпаліть папір і піднесіть ближче до пожежного датчика і тому подібне.

Пам'ятайте, що отримавши повідомлення про ваше захоплення, спецслужби вже почали діяти і зроблять усе необхідне для вашого звільнення!

Під час проведення спецслужбами операції зі звільнення неухильно дотримуйтесь таких правил:

- треба лягти на підлогу обличчям униз, голову закрити руками і не рухатися;

- у жодному разі не біжіть назустріч співробітникам спецслужб або від них, оскільки вас можуть сприйняти за злочинця;

- якщо є можливість, тримайтеся чимдалі від отворів дверей і вікон.

Ніколи не втрачайте надію на порятунок

Якщо вам стало відомо про підготовку злочину або його скоєння, негайно повідомите про це в СБУ або МВС.